

Walka z zagrożeniami dla klimatu

Klimat jest dobrem wspólnym wszystkich ludzi, dlatego przeciwdziałanie groźnemu ociepleniu winno być wyrazem troski międzynarodowej wspólnoty. Jednym z pierwszych osiągnięć w zakresie szerokiej międzynarodowej współpracy dotyczącej tej dziedziny było powołanie do życia organizacji pod nazwą Międzyrządowy Panel ds. Zmian Klimatu (IPCC – Intergovernmental Panel on Climate Change).

IPCC powstało w 1988 r. z inicjatywy Światowej Organizacji Meteorologicznej (WMO) oraz ONZ i opracowuje oparte wyłącznie na wynikach badań naukowych syntetyczne informacje¹ na temat: zachodzących i prognozowanych zmian klimatu, ich wpływu na egzystencję ludzi i na środowisko naturalne, a także możliwości przeciwdziałania dalszemu ociepleniu oraz sposobów przystosowania się do zachodzących zmian. Oprócz obszernych raportów naukowych IPCC publikuje ponadto zwięzłe podsumowania przeznaczone dla polityków (Summaries for Policymakers), które opracowuje przy udziale delegatów rządowych z wielu krajów.

Trzeba wyraźnie podkreślić, że organizacja nie prowadzi własnych badań, a jej raporty są syntezą bardzo licznych publikacji, ukazujących się w czasopiśmie naukowych oraz przedstawiających postęp w wielu dziedzinach nauki. Badania nad zmianami klimatu wymagają bowiem udziału specjalistów z różnych dziedzin, takich jak astronomia i analiza statystyczna czy glaciologia i ekologia. Dalszy, kilkustopniowy proces wszechstronnej konfrontacji i weryfikacji danych i ich syntezy odbywa się już na terenie IPCC2. W kolejnych etapach opracowywania ostatniego, czwartego raportu (AR4 Synthesis Report 2007), brało udział 3750

specjalistów, pochodzących z 168 państw. W przypadku niemożności uzyskania konsensusu w jakimś zespole, w raporcie odnotowywane jest także zdanie odrębne.

IPCC nie została zdominowana przez jedno lub kilka rozwiniętych państw ani przez lobby jakiegokolwiek przemysłu. Zapobiega temu procedura powoływania specjalistów do opracowania raportów, która m.in. wymaga z jednej strony akceptacji IPCC, a z drugiej rządu kraju, z którego kandydat pochodzi.

Do najważniejszych konkluzji, wynikających z ostatniego raportu IPCC (2007 r.), należą: do końca XXI w. nastąpi wzrost średniej globalnej temperatury co najmniej o 2°C. Istnieje bardzo wysokie prawdopodobieństwo, sięgające 90%, że przyczyną ocieplenia jest działalność człowieka, prowadząca do nadmiernej emisji gazów cieplarnianych, w szczególności dwutlenku węgla. Ponadto niezbędne jest radykalne ograniczenie do 2050 r. światowej emisji dwutlenku węgla o ponad 50% w stosunku do emisji w 1990 r. Jeśli tak się nie stanie, postępujące ocieplenie może przybrać bardzo groźne dla ludzkości rozmiary. Przykład – topnienie lodowców na biegunach oraz cieplna rozszerzalność objętości wody w oceanach, mogą doprowadzić do kilkumetrowego wzrostu poziomu mórz. Grozi to zniszczeniem siedlisk ludzkich, a wiadomo, że zdecydowana

większość ludności świata żyje w pobliżu morskich wybrzeży i ujść rzek do morza. Podobne zagrożenie związane jest ze wzrostem ilości i intensywności opadów deszczu i powodzi.

Ataki na IPCC

W świetle raportu oczywiste stało się to, że obecny system produkcji energii, oparty o surowce kopalne (gaz, ropa, węgiel), musi ulec radykalnym zmianom. Ale zmian nie życzą sobie kręgi gospodarcze i polityczne, związane z dotychczasowym systemem i czerpiące zeń ogromne zyski. Wystarczy zauważyć, że 10 najbogatszych na świecie firm to przedsiębiorstwa naftowe oraz producenci samochodów spalających paliwa naftowe. Roczne dochody niektórych z nich są porównywalne z budżetami średniej wielkości państw.

IPCC i jego raporty stały się obiektem różnorodnych ataków, niemających wiele wspólnego z krytyką naukową. Ta szczególnie intensywna po 2007 r. aktywność zmierza do podważenia wartości raportów i zbagatelizowania ostrzeżeń z nich wynikających. W tej sytuacji w marcu 2010 r. sekretarz generalny ONZ (Ban Ki-moon) oraz przewodniczący IPCC, R.K. Pachauri, zwrócili się do InterAcademy Council z prośbą o dokonanie oceny działalności IPCC.

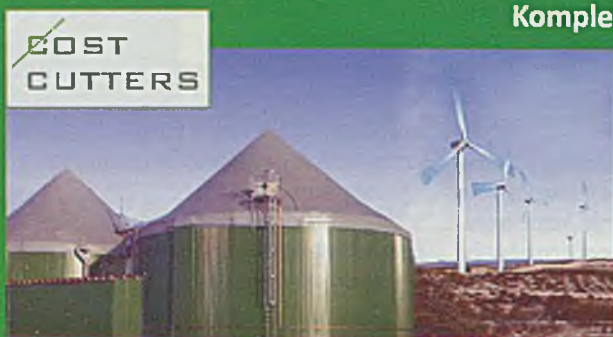
InterAcademy Council – IAC

IAC powstało w 2000 r. i jest światową organizacją dwudziestu akademii nauk i kilku równoważnych instytucji naukowych (np. Royal Society of England). Zrzeszone akademie są reprezentowane w IAC przez swoich prezesów.

Biogazownie Rolnicze

Elektrownie wiatrowe

Kompleksowe doradztwo inwestycyjne

- **Pozyskiwanie dotacji (do 70% kosztów inwestycji) na budowę biogazowni i elektrowni wiatrowych,**
- **Analizy celowości i opłacalności inwestycji (studia wykonalności, biznesplany dla banków),**
- **Wsparcie w uzyskaniu decyzji administracyjnych,**
- **Dobór technologii do posiadanych substratów,**
- **Dobór inwestora strategicznego dla inwestycji.**

www.costcutters.pl

tel. +48 22 861 96 55

Skwer Ks. Kard. S. Wyszyńskiego 5 lok. 2; 01-015 Warszawa

Celem działania IAC jest mobilizowanie wybitnych naukowców i zespołów specjalistów do opracowywania syntetycznych opinii naukowych dotyczących współczesnych, ważnych dla świata problemów. Opinie są następnie przedstawiane międzynarodowym organizacjom, takim jak ONZ.

Propozycja zrecenzowania działalności IPCC została przyjęta przez IAC. Powołano kilkunastoosobowy zespół¹ w celu opracowania recenzji. W skład grupy weszli naukowcy z różnych regionów świata (Brazylia, Chiny, Indie, Japonia, Afryka, USA i trzy kraje europejskie).

Opinia IAC o IPCC

Raport został opublikowany 30 sierpnia 2010 r. w siedzibie ONZ w Nowym Yorku¹. Stwierdzono, że IPCC odniosło sukces w swej działalności i dobrze służyło społeczeństwu (*The Committee concludes that IPCC assessment process has been successful overall and has served society well*). Podkreślono, że organizacji udało się także pozyskać do współpracy wiele rządów. Sukcesy zostały osiągnięte dzięki udziałowi w działaniach IPCC bardzo wielu wybitnych naukowców z całego świata. Jednak przed IPCC pojawiają się nowe wyzwania, wynikające z lawinowego wzrostu ilości badań w różnych dziedzinach nauki mających związek z klimatem. Dlatego potrzebne są pewne zmiany w działaniu IPCC.

IAC zaleca dokonanie zmian, określonych szczegółowo w recenzji liczącej ponad

100 stron. Część z nich dotyczy spraw organizacyjnych. Do nich należy m.in. powołanie Komitetu Wykonawczego (Executive Com-

IPCC nie została zdominowana przez jedno lub kilka rozwiniętych państw ani przez lobby jakiegokolwiek przemysłu. Zapobiega temu procedura powoływania specjalistów do opracowania raportów, która m.in. wymaga z jednej strony akceptacji IPCC, a z drugiej rządu kraju, z którego kandydat pochodzi.

mittee), co doprowadzi do powiększenia stanu osobowego dotychczasowego kierownictwa. Drugie zalecenie w zakresie organizacyjnym dotyczy usprawnienia procesu przekazywania opinii publicznej informacji o wynikach prac, m.in. poprzez powołanie osób upoważnionych do występowania w mediach w imieniu IPCC i zobowiązanych do udzielania szczegółowych wyjaśnień.

Inne zalecenie dotyczy usprawnienia trybu opracowania wspomnianych „Summaries for Policymakers”. Rządy winny być zobowiązane do pisemnego przedstawienia swojego stanowiska. Pozwoli to uniknąć wielodniowych obrad, w czasie których stanowiska niektórych delegatów rządowych ulegały zmianie lub reprezentowały ideologie partyjne, a nie dobro publiczne.

Rekomendowano ponadto istotne usprawnienia w procedurze merytorycznego opracowywania raportów, np. stosowanie jednolitych kryteriów prawdopodobieństwa w stosunku do wszystkich konkluzji zawartych w różnych działach raportu.

Odrębne zagadnienie stanowi potrzeba zwiększenia udziału krajów rozwijających się w pracach IPCC. Utrudnieniem w realizacji

tego celu jest zarówno brak ludzi o odpowiednich kwalifikacjach w niektórych z tych krajów, jak i niedostatek funduszy na sfinansowanie uczestnictwa specjalistów w pracach IPCC za granicą. Tu potrzebne jest wyjaśnienie – w IPCC obowiązuje zasada, iż koszty wyjazdów zagranicznych, niezbędnych dla uczestnictwa w pracach IPCC, pokrywają

rządy państw, które upoważniły swojego naukowca do współpracy z organizacją. Po uzyskaniu w 2007 r. Pokojowej Nagrody Nobla IPCC przeznaczyła zdobyte pieniądze na fundusz stypendialny, który pomaga w pracy naukowej kandydatów z krajów rozwijających się oraz finansuje im niezbędne dla poprawnej współpracy wyjazdy. Zdaniem IAC, w tej dziedzinie potrzebna jest także aktywność uniwersytetów w krajach rozwiniętych, polegająca na nawiązaniu bezpośredniej współpracy między dwoma uczelniami – z kraju rozwiniętego i rozwijającego się.

Źródła

1. <http://www.ipcc.ch/>.
2. www.ipcc.ch/organization/organization_procedures.htm.
3. <http://reviewipcc.interacademycouncil.net/IAC-NamesIPCCReviewCommittee.html>.
4. <http://reviewipcc.interacademycouncil.net/report.html>.

prof. Anna Marzec

ABRYS SP. Z O.O. ANALIZY I PROJEKTY

Usługi dla samorządów

- Programy ochrony środowiska oraz plany gospodarki odpadami wraz z ich aktualizacjami
- Raporty z wykonania programów ochrony środowiska oraz sprawozdania z realizacji planów gospodarki odpadami
- Programy usuwania azbestu wraz z inwentaryzacją
- Prognozy oddziaływania na środowisko
- Regulaminy utrzymania czystości i porządku w gminie
- Raporty o oddziaływaniu na środowisko
- Koncepcje technologiczne
- Studia wykonalności
- Operaty środowiskowe
- Wnioski o udzielenie pozwoleń zintegrowanych dla wszystkich instalacji, dla których taki obowiązek wynika z przepisów prawa
- Wnioski o udzielenie pozwoleń wodnoprawnych
- Instrukcje eksploatacji składowisk
- Projekty budowlane (składowiska, instalacje związane z gospodarką odpadami i ochroną środowiska)
- Projekty rekultywacji składowisk

ABRYS,
Twój ekologiczny doradca

ABRYS Sp. z o.o., Dział Analiz i Projektów, ul. Daleka 33, 60-124 Poznań, Polska,
tel. (061) 655 81 92, fax: (061) 655 81 01, e-mail: projekty@abrys.pl

www.abrys.pl